

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. N.**, zast. JUDr. Vladimírem Procházkou, advokátem, se sídlem Plzeň, Plynární 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 10. 2004, č. j. 60 Az 36/2004 - 50,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobce, advokátovi JUDr. Vladimíru Procházkovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1279 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR ze dne 2. 2. 2004, č. j. OAM-15/VL-07-08-2004 byla žádost žalobce o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdější předpisů (dále jen zákon o azylu). V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu byla snaha žalobce o legalizaci pobytu v České republice, jelikož mu skončila platnost cestovního dokladu a vlastními silami si jej nemůže prodloužit v důsledku nečinnosti zastupitelského úřadu Iráku v České republice. Dle názoru žalovaného neuvedl žalobce žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí zabýval podmínkami pro udělení

azylu podle § 13 odst. 1, 2 a podle § 14 zákona o azylu, přičemž dospěl k závěru, že žalobce podmínky pro tyto formy azylu rovněž nesplňuje.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž vyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím správního orgánu. Namítal, že byl zkrácen na svých právech, když žalovaný v řízení o udělení azylu jeho žádost neposoudil odpovědně a svědomitě, nevyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, napadené rozhodnutí není v souladu se zákonem a odůvodnění žalobce nepřesvědčilo o správnosti rozhodnutí. Dovozoval, že tím byla porušena ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů. Trval na tom, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, a proto nebyly naplněny zákonné důvody pro zamítnutí jeho žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Navrhoval provedení důkazů správním spisem vztahujícím se k jeho žádosti o udělení azylu. Napadené rozhodnutí správního orgánu označil žalobce za nezákonné a navrhl, aby bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. 10. 2004, č. j. 60 Az 36/2004 – 50, žalobu zamítl a rozhodl, že žádný z účastníků, ani Česká republika nemají právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že skutečnosti uváděné žalobcem jednoznačně svědčí o tom, že žalobce neopustil vlast z důvodů pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu a do České republiky přicestoval, aby zde pracoval. O udělení azylu žalobce požádal ve snaze legalizovat svůj pobyt v České republice, aby se nemusel vrátit do vlasti, kde je situace stále nebezpečná. Krajský soud dále uvedl, že žalovaný měl dostatečné podklady pro rozhodnutí, se kterými se žalobce mohl před vydáním rozhodnutí seznámit a navrhnout doplnění dokazování. Žalobcem namítaná porušení zákona nebyla v žalobě, ani později nijak konkretizována. Dle názoru soudu se žalovaný žádostí žalobce zabýval odpovědně a svědomitě, vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a své rozhodnutí podrobně odůvodnil. Krajský soud se ztotožnil s názorem správního orgánu, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalobcem uváděné důvody nelze podřadit pod zákonné důvody pro udělení azylu, žalobci po návratu do vlasti nehrozí pronásledování, žalobce ani nemá strach z možného pronásledování. Soud konstatoval, že legalizace pobytu nezakládá nárok na mezinárodní ochranu formou azylu a žalobce měl možnost využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.), zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen stěžovatel) včas kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. a požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle § 107 s. ř. s. Krajskému soudu vytýkal, že se řádně nevypořádal se všemi skutečnostmi, které jsou obsahem správního spisu a které vyšly najevo při jednání před soudem, tedy nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu. Konkrétně namítal, že správní orgán porušil ustanovení § 32 odst. 2 správního řádu, když nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a neopatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí, a dále nebral v úvahu § 3 odst. 4 správního řádu, neboť jeho rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci. S těmito žalobními body se dle názoru stěžovatele krajský soud nevypořádal. Stěžovatel zdůraznil, že rozhodnutí správního orgánu postrádá i formální náležitosti, protože z něj není patrné, které skutečnosti byly podkladem

pro rozhodnutí, jakými úvahami byl správní orgán veden při hodnocení důkazů a při použití právního předpisu. Stěžovatel upozorňoval na to, že správní orgán nekonstatoval žádné dokumenty, které by se týkaly porušování lidských práv v Iráku. Stěžovatel napadal nezákonnost jednání soudu i správního orgánu, které se omezily pouze na obecná a ničím nepodložená konstatování, že stěžovateli v zemi původu žádné pronásledování nehrozí. Stěžovatel dále namítal, že krajský soud řádně nezkoumal, zda je Irák bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o azylu, když státní moc není vůči stěžovateli způsobilá zajistit dodržování lidských práv. Dle názoru stěžovatele se soud také nevypořádal s definicí pronásledování upravenou v § 2 odst. 6 zákona o azylu, ani neuvedl, proč tak neučinil, což jeho rozhodnutí činí nepřezkoumatelným. Stěžovatel navrhl, aby byl napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný konstatoval, že skutečný stav věci zjistil přesně a úplně, když vyšel především z výpovědi stěžovatele, z níž jednoznačně vyplynulo, že důvodem jeho žádosti o azyl byla snaha o legalizaci pobytu na území ČR. Stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné relevantní skutečnosti pro udělení azylu, proto byla jeho žádost posouzena jako zjevně nedůvodná. Žalovaný dále odkázal na správní spis, zejména na podání a výpovědi stěžovatele. Žalovaný navrhoval zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Na žádost stěžovatele ustanovil Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 19. 1. 2005, č. j. 60 Az 36/2004 – 72, stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Vladimíra Procházku, advokáta.

Spis Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 60 Az 36/2004, byl dne 14. 4. 2005 předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti stěžovatele.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V textu podané kasační stížnosti stěžovatel uplatňuje důvody kasační stížnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím

zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku Krajského soudu v Ostravě neshledal.

Předně je třeba uvést, že jak správní orgán, tak i soud, vycházely v posuzované věci z informací poskytnutých v průběhu správního řízení samotným stěžovatelem. Z obsahu správního spisu plyne, že stěžovatel v žádosti o udělení azylu ze dne 3. 1. 2004 uvedl, že o azyl žádá z důvodu legalizace pobytu na území ČR, kam přicestoval za prací v roce 2000. Dne 31. 12. 2003 skončila platnost jeho cestovního pasu, a proto mu cizinecká policie odmítla vydat další pobytové vízum. Zastupitelský úřad Iráku v ČR však byl již ode dne 9. 4. 2003 uzavřen, stěžovatel tedy nemohl požádat o vydání nového cestovního pasu nebo prodloužení platnosti pasu původního. V případě návratu do země původu se stěžovatel obává celkové špatné situace, zejména že nebude mít práci. V Iráku nikdy nebyl členem politické strany, ani jiné organizace, neměl ani žádné problémy se státními orgány.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud. Oba shodně dospěly k tomu, že stěžovatel neuvedl žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Stěžovatelem uvedený důvod, tj. legalizace pobytu na území ČR, není z hlediska českého práva azylově relevantní.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu existují v rámci azylového řízení dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Zatímco důkazní břemeno může v některých případech nést i správní orgán, povinnost tvrzení leží vždy na žadateli o azyl. Představa, že by správní orgán sám zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žadatele o azyl v zemi jeho původu, je zcela nereálná. Jedině žadatel sám nejlépe ví, z jakých důvodů svou zemi původu opustil, zda byl pronásledován a z jakých důvodů. V průběhu řízení o udělení azylu musí žadatel uvést veškeré relevantní důvody, na základě kterých poté správní orgán jeho žádost posoudí. Pokud žadatel neunese břemeno tvrzení, správní orgán de facto nemá o čem rozhodovat.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel neuvedl žádný azylově relevantní důvod, ani netvrdil, že byl v zemi svého původu pronásledován, považuje Nejvyšší správní soud rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu za správné a příhodné.

Námitky stěžovatele uvedené v kasační stížností směřující proti tomu, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci, neopatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí a rozhodnutí nevychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci, jsou zcela nedůvodné, neboť správní orgán vycházel z údajů získaných přímo od stěžovatele, pro jejichž posouzení žádné další podklady nepotřeboval. Správní orgán navíc nemůže

suplovat stěžovatele a sám konstruovat úvahy o potenciálním ohrožení jeho osoby v zemi původu. Takovéto přenášení břemene tvrzení je nepřípustné a prakticky nerealizovatelné, neboť správní orgán nemá jinou možnost potřebné informace zjistit než právě od stěžovatele.

V souladu s konstantní judikaturou Nejvyšší správní soud nadto konstatuje, že zjišťování dalších skutečností nebylo třeba, neboť posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv ve státě, jehož občanství cizinec má, není nezbytné, jestliže cizinec v řízení o udělení azylu vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003 – 38).

Závěr krajského soudu, stejně tak jako správního orgánu, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu azylového řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Z rozhodnutí jednoznačně vyplývá, na základě jakých skutečností a úvah dospěl správní orgán k výroku o zamítnutí žádosti.

Pokud krajský soud dospěl k závěru, že správní orgán rozhodl správně, když zamítl žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou, považuje Nejvyšší správní soud za nadbytečné posuzovat, zda Irák splňuje podmínky definice bezpečné země původu dle § 2 odst. 1 zákona o azylu. Stejně tak považuje Nejvyšší správní soud za nadbytečné posuzovat v případě stěžovatele naplnění definice pronásledování dle § 2 odst. 6 zákona o azylu, neboť stěžovatel vůbec netvrdil, že byl nebo mohl být v zemi svého původu pronásledován. Proto není třeba zkoumat, zda byla naplněna definice pronásledování.

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. uvedené v kasační stížnosti nebyly prokázány, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl.

Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Vladimíru Procházkovi, který byl stěžovateli ustanoven usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 1. 2005, č. j. 60 Az 36/2004 – 72, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 1000 Kč [převzetí a příprava zastoupení § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb. a § 11 odst. 1 písm. b) téže vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 75 Kč. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele prokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, tvoří dle § 35 odst. 8 s. ř. s. součást jeho odměny částka ve výši 204 Kč odpovídající této dani. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 1279 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. prosince 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu